SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:149

av Dan Hovskär (KD)

Tvångsåtgärder inom den somatiska sjukvården

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur tvångsåtgärder inom den somatiska sjukvården kan lagregleras för att stärka patienternas rättssäkerhet och vårdpersonalens förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Svensk lagstiftning innehåller i dag detaljerade bestämmelser om tvångsåtgärder inom den psykiatriska tvångsvården, medan motsvarande samlad reglering saknas inom den somatiska sjukvården. Detta kan skapa osäkerhet för både patienter, anhöriga och vårdpersonal i situationer där tvångsåtgärder bedöms nödvändiga för att skydda liv och hälsa.

I praktiken uppstår situationer där patienter saknar beslutsförmåga eller motsätter sig nödvändiga vårdinsatser. Avsaknaden av ett tydligt och enhetligt regelverk riskerar att leda till olika bedömningar mellan vårdgivare och regioner samt försvåra möjligheterna att säkerställa en likvärdig och rättssäker vård. Socialstyrelsen har uppmärksammat frågor kring tvångs- och skyddsåtgärder och behovet av tydliga rättsliga ramar inom vård och omsorg.

Att det saknas tydliga regelverk för tvångsåtgärder inom den somatiska vården är en tydlig brist. Regeringen bör därför tillsätta en utredning med uppdrag att analysera behovet av lagstiftning, belysa etiska och rättsliga aspekter samt lämna förslag som stärker patienternas rättssäkerhet samtidigt som vården ges nödvändiga verktyg att agera i svåra situationer.

En översyn av lagstiftningen skulle bidra till större tydlighet, ökad rättssäkerhet och ett mer enhetligt regelverk inom den somatiska sjukvården. Därför bör regeringen ges i uppdrag att utreda frågan.

Dan Hovskär (KD)